

PREZENȚE TEATRALE ROMÂNEȘTI PESTE HOTARE

Teatrul Național din Tg. Mureș (secția maghiară) în R.S.F. Iugoslavia

În cadrul colaborării cu Teatrul Național din Subotîța, o colaborare care durează de zece ani și a dat roade bogate (schimb regulat de dramaturgie, de spectacole, de regizori și scenografi), secția maghiară a Teatrului Național din Tg. Mureș a efectuat, la începutul stagiunii, un turneu în R. S. F. Iugoslavia.

Au fost prezentate patru spectacole cu piesa lui Sütő András *Boecet vesel pentru un fir de praț rădăcitor*, în localitățile Subotîța, Zrenjanin și Bajmok, și două spectacole cu recitalul de balade populare secuiești *Flori de măceș*, în localitățile Subotîța și Bajmok.

Vizionare de numeroși spectatori, pentru care colectivul țirgumureșan era o veche și

mult apreciată cunoștință, spectacolele s-au bucurat de mare succes. Iată ce scria, de pildă, Csordás Mihály în revista „7 NAP” din 10 noiembrie 1978, în cronică intitulată „Relații aprofundate” :

„Colectivul țirgumureșean a prezentat la 31 octombrie, pe scena Teatrului Național din Subotîța, în fața unei săli pline, comedia lui Sütő András Boecet vesel pentru un fir de praț rădăcitor. Publicul i-a primit pe actori ca pe vechi cunoștințe și nu s-a înșecat în privința celor așteptate de la ei : a asistat la un spectacol bun, lucrat pînă la cele mai mici amănunte. (...) Din păcate simplă a piesei s-a văzut un spectacol colorat și atractiv. (...) Regizorii au avut norocul să

lucreze cu doi admirabili actori, Lohinszky Loránd și Tarr László. Lohinszky a surprisat cu atîta finețe elementele de grotesc și pantomimă în comedia de carnaval, încît diferențele de stil nici nu s-au observat.

Pe lângă spectacolul de mai sus, oaspeții din România au mai avut o surpriză pentru spectatorii din Subotîța : *Ádám Erzsébet* a prezentat o frapantă culegere de balade populare secuiești în recitalul *Flori de măceș*. (...) În interpretarea sugestivă a actriței, sentimentele populare au fost redatate pe o scenă largă, de la veselie istorioarelor glumețe la plîsul baladelor tragice. (...)”

Colaborarea dintre cele două teatre continuă. În toamna acestui an Teatrul din Tg. Mureș va primi vizita secției serbo-croate a Teatrului din Subotîța, iar secția română a naționalului țirgumureșan va vizita Iugoslavia.

Zeno Fodor

Păpușarii români la Festivalul UNIMA din Belgia

Tema propusă de organizatori fiind „Tradiția populară a teatrului de păpuși”, spectacolele au căutat să reinvie arta marionetiștilor de demult, inspirându-se din folclorul țărilor respective. Teatrul Național „Krupskaia” din

Harkov (U.R.S.S.) a adus în Festivalul *Comedia lui Petrușka și Vertepul ucrainean*; Richard Bradshaw din Australia a venit cu o suită de scene și cîntece ilustrate prin umbre; trupa „Les Cabotans d'Amiens” (Franța) a adus vechile marionete pe tijă; Percy Press jr. din Marea Britanie a făcut o demonstrație cu scenariul *Punch and Judy*; „The traditional puppet group of Japan” a redescoperit tradițiile jocului cu păpuși din Țara Soarelui-răsare; Teatrul „Baj” din Polonia a oferit un spectacol pe muzică populară. *Răsună vocea mea peste păduri*; iar Teatrul „Drak” din Cehoslovacia ne-a prilejuit reîntîlnirea cu *Tyl Ullenspiegel* (cu care a efectuat un turneu și în țara noastră). Li s-au adăugat trupele belgiene, printre care „Les Zygomars” din Namur, cu Co-

CABARET LE COURANT D'ART MEME UCL WOLUWE ST. LAMBERT (BUS 47)
AU L'ESPACE REOUIT RESERVATION OBLIGATOIRE TEL 77.57.61

pilul și pasărea (spectacol pus în scenă de artista emerită Margareta Niculescu) și Teatrul „Tebantches” din Liège, cu piesele sale „cavalercești”.

Formația românească s-a numărat printre puținele trupe de amatori prezente în Festival. Ce-i drept, alături de grupul de păpușari de la Școala populară de artă din Constanța, se aflau unul dintre vestiții păpușari tradiționali, Ion Borțea, cu celebra sa reprezentație de bilci *Vasilache* și *Marioara*, și un muzicant-rapsod, Nicolae Pleșa, care nu numai că știe să cînte la peste douăzeci de feluri de instrumente, ci cunoaște și melodii, reprezentînd aproape toate regiunile țării. Păstrînd stilul spectacolului popular, păpușarii

constăneni au completat producția cu povestea satirică țărănească *Nevasta rea de gură*. Realizatorul spectacolului, regizorul Ștefan Lenkisch, a găsit remarcabile soluții pentru a realiza o producție unitară, în formă tradițională, precum și rezolvări tehnice sugestive. Cadrul scenic, costumele, recuzita se bazu pe elemente populare autentice. Prezentarea și comentariul au fost făcute în limba franceză.

Secretarul secției UNIMA din Belgia, domnul Hubert Roman, declară că „spectacolul românilor se înscrie excelent în tema Festivalului”, sesizînd înțelegerea lui de către public. Dealtfel, toate ziarele belgiene subliniau acest fapt, vorbind despre spectacolul românesc.

ca o „dovadă a tradiției populare în teatrul de păpuși” („ECHO du centre”) sau despre „virtuozitatea unui păpușar român, cu o prezentare în limba franceză și cu un muzicant tradițional” („La cité”, „La gazette de Liège”, „La dernière heure”, „La Wallonie”). Ziarul „La Wallonie” publică un reportaj însoțit de fotografii, care elogiază măiestria interpreților.

Trupa românească a dat spectacole la Bruxelles, Liège, Namur, La Reid etc. Două dintre aceste spectacole au fost filmate și prezentate apoi de Televiziunea belgiană.

Mihai Crișan

Teatrul Evreiesc de Stat la Viena

La invitația conducerii prestigiosului festival „Wiener Festwochen”, la care și dau concursul cele mai renumite ansambluri din lume (teatru, operă, operetă, formații simfonice și de cameră etc.), Teatrul Evreiesc de Stat din București a participat cu două spectacole din repertoriul său clasic și permanent — legenda dramatică *Dibuk* de Ansky și *Lozul cel mare* de Șalom Alehem, în adaptarea și regia cunoscutului regizor polonez Iacob Rottbaum.

Spectacolele au fost jucate în sala unuia dintre cele mai vestite teatre din Viena, „Theater an der Wien”, construit în stil clasic; spre bucuria interpreților, toate cele 1200 de locuri au fost ocupate, la cele trei reprezentații.

Pentru numeroși spectatori, jocul și conținutul *Dibuk*-ului a constituit un lucru nou, nemaivăzut și aproape de neînțeles. Totuși, publicul a urmărit cu încordare desfășurarea scenică a acțiunii și a răsplătit cu îndelungi aplauze realizările actoricești.

Prof. Dr. Schubert și Dr. Allerhand, din partea Institutului de Judaistică, împreună cu studenții lor, au organizat după spectacol un seminar care a durat câteva ore; ei și-au manifestat satisfacția de a fi avut posibilitatea să-și aprofundeze studiile pe baza unor exemple concrete.

Directorul T.E.S., Franz Auerbach, a acordat un interviu televiziunii austriece, transmis împreună cu fragmente din spectacol.

